

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, INFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
Inscrisă în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 67-1943.

Organ al Asociației „Astra“

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A
Taxe poștale plătite în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

Oarba neunire

Andrei Murășanu, poetul nostru național, din inima căruia a izbucnit marșul: *Deșteaptă-te Române*, ca o flacăra ce nu s'a slins nici azi, după o sută de ani, că ne îmbărbătează și azi la luptă, a pus degetul în această nemuritoare poezie și pe o rană veninoasă a neamului nostru: pe „oarba neunire“.

Din durerea adâncă a neamului întreg ce a izbucnit prin vorba sa de foc, el a scris: „Pe voi vă nimiciră a pismeii răutate și oarba neunire la Milcov și Carpați, dar noi pătrunși la suflet de sfânta libertate, jurăm că vom da mâna să fim pururea frați“.

Milcovul era râulețul care despărțea Moldova de Muntenia sau Țara Românească; Carpații ne despărțeau pe noi pe Ardeleni de Românii dela răsăritul acestor munți - părinți ai neamului nostru. Andrei Murășan ținea cu vorbele „oarba neunire“ la certele pentru Tron atât în Moldova cât și în Muntenia, și la războaiele care s'au încleștat prin veacuri între aceste două țări românești, tot pentru scaunele de domnie. De pismă poate fi mai puțin vorba, căci Domnii din cele două țări nu prea aveau pentru ce se pismui! Treceau prin vremuri grele amândouă, și stăteau cu arma la picior, amenințate mereu de aceleași primejdii, și de aceiași dușmani. Împotriva lor au luptat adeseori și împreună.

Dar pisma era între boerii cei puternici cari râvneau să ajungă la Scaunul de Domnie, și oarba neunire dintre ei au dus țările române sub stăpânirea unor domni străini de neam și de țară, a grecilor din Constantinopol, cari plăteau turcilor cu bani grei numirea de Domn în Moldova și Muntenia.

Și alte țări au fost mirate prin lupta pentru Domnie a familiilor boerești, între cari Polonia, a fost și desființată și împărțită de vecinii puternici: ruși, austriaci și germani. Luptele pentru Tron au fost obicinuite și în Ardeal, și în Ungaria, și în alte țări înainte cu sute de ani.

Românii, la mijlocul veacului trecut, au șters această „oarba neunire“ prin unirea Moldovei cu Muntenia și prin aducerea în țară a unei dinastii străine, pentru a arunca mărul de ceartă dintre familiile boerești pentru Tron. A fost o faptă de mare înțelepciune românească, dar și o poruncă a sufletului românesc trezit la conștiință. A fost urmarea jurământului din „Deșteaptă-te Române“: „Iar noi pătrunși la suflet de sfânta libertate, jurăm că vom da mâna să fim pururea frați“. Sau cum cânta alt poet, acesta moldovean, Vasile Alexandri: „Hai la Milcov cu grăbire, să-l secăm dintr'o sorbire“, pentru că, cum tot el spunea: „Eu și-s frate, tu-mi ești frate, într'amândoi un suflet bate“. Era conștiința națională trezită, aceea care a poruncit și unirea țărilor românești, și aducerea dinastiei străine.

Și cu cât neamul nostru, cu toți fiii lui, va fi mai luminat, cu cât va crește și se va adânci în noi, prin cultură, conștiința națională, cu atât va seca mai tare „a pismeii răutate și oarba neunire“ dintre Români.

Alt leac nu are nici pisma veninoasă, nici neunirea oarbă, care ne mai înveninează adeseori în oremurile de pace. Mântuirea noastră de acestea păcate ale trecutului ne-o aduce numai o vie și puternică conștiință națională și cetățenească. Numai ea ne spune poruncitor că toți suntem frați.

„Scoală tu, să șed eu!“

Iată care e lozinca omului neînțelegător, cu judecata mărginită, de câte ori este vorba de schimbările înspre bine din lume și viață. Cel scurt văzător atâta știe și pricepe: „să te scoli tu, să șadă el“. Dacă tu, prin hărnicia ta și ajutorul de împrejurări, ai reușit să ai o bunăstare și el este sărac, omul neprițit vede schimbarea, „revoluția“ în aceea ca el să ajungă la averea ta, iar tu în sărăcia lui, — chiar

dacă ar fi s'o risipească într'un an. Dacă tu ești primar și el e sătean, ca oricare altul, el vede revoluția în a se așeza el pe scaunul primăriei, și a ajunge tu sătean ca oricare altul, chiar dacă nu se pricepe deloc la conducerea satului. Dacă tu ai o haină mai bună, și el una mai rea, el face „revoluția“ luându-ți cojocul tău și dându-ți sumanul lui petecit. Dacă tu mănânci o mâncare mai bună și el zeamă cu oțet, vrea să schimbași mâncările, dacă-i vorba să facă „revoluție“, sau casele de locuit, sau boii tăi cu vacile lui, ba, poate se gândește să schimbași și nevestele.

Pentru foarte multă lume nepricepută a face o schimbare socială mai bună, a împărți mai bine dreptatea între oameni, se reduce la această lozință: „Scoală-te tu, să șed eu!“.

Numai cât o astfel de „revoluție“, nu duce la nimic. La tot cazul nu duce la ceva mai bun de cât a fost, ci e numai groaznic prilej de învrăjbită lăuntrică și de vărsare de sânge. Pentru că după zece ori douăzeci de ani se ajunge o cale de unde s'a pornit: iar vor fi unii mai săraci, iar alții mai bogați, iar vor mânca unii carne și alții mămligă și ceapă: iar vor locui unii în bordeie iar alții în palate; iar vor ara unii cu patru boi, iar alții cu două vacuțe... Și nedreptatea va stăpâni mereu în lume... Așa s'a întâmplat după toate revoluțiile sociale. Înainte de revoluția franceză, de-o pildă, averile erau în mâinile nobililor, la câțiva ani după ce s'au vărsat râuri de sânge, averile cele mari au ajuns în mâinile industriașilor, a marilor fabricanți, a băncilor, a „capitaliștilor“. După revoluția bolșevică averile au ajuns în mâna statului, și ale marilor lui directori...

Și asta așa va fi cât va ține lumea dacă revoluțiile care pornesc dela gândul să împartă mai bine dreptatea în lume, sunt conduse de lozinca „Scoală-te tu să șed eu“, și se mărginesc la atâta.

Pentru că acest fel de a încerca să faci mai mult bine în lume, este împotriva firii și legilor vieții omenești.

Și tot ce-i împotriva firii, nu ține, nu are nici-o trăinicie. E împotriva firii ca unul să șadă și să huzurească de bine, iar altul să cadă în brânci de muncă. Dumnezeu n'a lăsat ca unul să muncească iar altul să șadă, ci a dat legea muncii întreg neamului omenească. Deci însăși lozinca revoluției protestiste „scoală tu să șed eu“, e mincinoasă. Ea nu poate duce decât la aceleași nedreptăți, din care ai vrut să te ridici.

Legea firii omenești, ca și poruncile lui Dumnezeu, nu îngăduie nici să furi, nici să jefuești, nici să ucizi pentru a sta tu în locul celui mai puternic, — și de aceea, prin uciderea și jefuirea celor de sus, nu poți ajunge la creangă verde cei de jos niciodată.

Dumnezeu i-a dat omului minte și revoluția cea adevărată se face cu mintea nu cu puterea. Cum?

Așa că oamenii trăitori în state trebuie să aducă legi stătătoare pentru o mai bună împărțire a dreptății fără vărsare de sânge, legi pe care să le țină toată lumea. Aceasta este adevărata revoluție pacinică. Ea se mai numește și evoluția firească și cuminte adică o schimbare spre mai bine, o înaintare pacinică, singura care, păzită de legi, va și rămânea.

O astfel de revoluție pacinică, cuminte, a fost la noi reforma agrară, când s'a împărțit pământul fără nici o vărsare de sânge. Așa au fost și vor fi la noi la români și alte înaintări spre mai bine: cu mintea nu cu măciuca.

Marșul Legionarilor Români

din 1918 - 1919

de Dr. Ioan Broșu, fost redactor al „Foi Poporului“

Sosit-a ceasul liberării
De-atâtea veacuri lungi dorit;
Vuieste-adâncul depărtării,
Ca geamătul cumplit al mării
Și-n largul străveziu al zării
Un soare nou a răsărit.

Noi suntem oastea ce-o visară
Strămoșii-n dorul secular,
Cu sufletu' de-oțel și pară...
Noi suntem falnica comoară
Ce cu ngrijire ne-o lăsară,
Pe patul suferinții'n dar.

Un svon măreț de biruință,
Aprinde pieptul nostru-acum;
E șoapta, ce-a luat ființă
In crunte veacuri de credință
Și desnădejde'n umilință—
Tâindu-și neclintită drum.

Bănatul ne-a trimis solie —
Năpraznicu-i cuvânt l-aud —
Trezit din șomnu-i de urgie,
Brașovul viforos invie;
La fapte mari de vitejie,
Vin grăniceri din Năsăud.

De clocot viu e zarea plină:
Răsună tulnicu-n Câmpeni,
Și codri-adânci de brad suspină,
Măreța frunte și-o înclină
Și-n fața moșilor se'nchină
Cucernic, munții Apuseni.

Și Bălgradul rotind privirea
Așteaptă al oștilor alaiu,
Când, biruindu-le 'ndârjirea,
Carpații trâmbița-vor știrea,
Că fulgerând a'ntrat oștirea
Nerăzbnatului Mihaiu...

Copii! Acesta-i jurământul
Și eternu' nostru ideal;
Ne-asculte Domnul stânt cuvântul,
Să binecuvânteze avântul,
Să desrobim de-acum pământul
Și glia vechiului Ardeal,

Nainte! Goarna 'n văi răsună
Și zările se înroșesc...
Din patru unghiuri munții tună,
Reînd voinici se adună,
Și prind în horă împreună
Ardealul nostru Românesc...

IN LARGUL CAMPULUI, LA SECERIS

Să mulțumim Domnului...

Având ceva timp liber, săptămâna trecută, am ieșit din mijlocul orașului și m'am îndreptat spre câmp. N'am mai fost de mult pe câmp și m'a apucat un dor mare să-l văd și să trăiesc câteva ceasuri timpul copilăriei cu frumusețile sale așa de duioase.

Ochii mei s'au abătut peste lanurile întinse de grâu. Luam spicul în mână și-l frământam între degele, desfăceam bobul și nu mă mai puteam mira de bogăția ce se ascunde în el. Așa bob și așa spice nu-mi aminteam să fi văzut vreodată în viața mea. Cât de minunate sunt lucrurile Tale Doamne, mi-am zis! Când am văzut acest belșug, mintea mea s'a întors cu câteva luni în urmă. Ce îngrijorare mare era în primăvară! Se temeau oamenii că va fi iarăși un an cu recoltă redusă, că pâinea pe care o cerem în rugăciune, va fi iarăși puțină și slabă.

Iată însă că lucrurile s'au schimbat. Dumnezeu, în al cărui ajutor ne-am pus încrederea, s'a milostivit de noi. A ascultat plânsul orfanilor, lacrimile văduvelor și suspinul bătrânilor. Ne-a dat un an cu roadă îmbelșugată. Fețele noastre sunt acum mai voioase, inimile noastre mai liniștite, când ne gândim că pâinea cea zilnică ne este asigurată.

Ce bun ești, Tu Doamne! Când noi ne pierdem încrederea, Tu nu ne părăsești! Când fiii tăi ajung în desnădejde, Tu le vii în ajutor.

Mă întrebam, privind întinsele lanuri de grâu, ce se legănau frumos sub adierea vântului, oare oamenii răsplătesc ei cum se cuvine acest dar și binecuvântare a lui Dumnezeu? Oare mâinile cari au aruncat în toamnă sămânța de grâu se ridică acum spre mulțumită către Tine Doamne? Sau sunt pornite spre neglijare și fapte de rușine? Ochii cari priviau în primăvară peste câmpul înverzit cu oarecare teamă, se

înalță cu bucurie către Domnul Milelor sau sunt nepăsători la acest dar Dumnezeesc?

Buzele cari cereau ajutorul lui Dumnezeu în toamnă sunt pornite spre binecuvântare sau ocară? Locașurile de închinare din mijlocul cărora s'au înălțat rugi pentru „îmbelșugarea roadelor pământului“ sunt oare pline de oameni, cărora Dumnezeu le-a dat acest belșug sau au uitat de Dumnezeu și rostesc ca bogatul: „ai suflete pentru mult timp, mănâncă, bea și te veselește?”

Tare mă tem c'o să fie și de aceia. Poate chiar mulți.

Tu însă, iubitul meu cititor, nu fii așa. Recunoaște binefacerea lui Dumnezeu. Belșugul din acest an este binecuvântarea Lui. Mulți zic că nu se mai fac minuni. Dacă privești câmpul și te întorci la ce a fost în primăvară, nu poți zice decât că e minunea lui Dumnezeu care l-a împodobit așa. O minune tot așa de mare, ca și aceia despre care ne istorisește sf. Evanghelie din această Duminecă. Domnul Iisus Hristos a săturat cu 5 pâini o mulțime de 5000 bărbați, afară de copii și femei. Văzând această minune mulțimea s'a umplut de mirare și lauda pe Dumnezeu. Ucenicii cari se întrebau ce vor face cu mulțimea, s'au umplut de mare încredere în Domnul.

Tot așa și noi, văzând această minune din acest an să ne umplem de încredere în Domnul, care se îndură de fiii Săi, să-L laudăm și să-i mulțumim Lui. Deodată cu mulțumirea noastră să lăsăm să cadă din masa noastră și din hambarul nostru fărâmiturile pentru frații noștri mai lipsiți. E tot ce așteaptă Dumnezeu dela noi.

Pr. Ioan Chioaru

Îngrijirea grajdurilor de vite

Printre lucrările de întreținere a grajdului de vite, este fără îndoială una care trebuie făcută de fiecare gospodar și anume: scurgerea udului și a mustului de gunoiu afară din grajd, într'o groapă făcută anume.

Foarte mulți gospodari sapă o groapă sub podele, în care se adună toate zeurile de mai sus, dospesc și fac un aer cu miros greu și înțepător în grajd. Acest aer cu miros înțepător, se numește „amoniac“ și este format din aburii unui îngrășământ foarte folositor pământului, numit „Nitrogen“ sau „Azot“.

Acești aburi de îngrășămintă, strică sănătății animalelor și se pierd în aer, fără nici un folos.

Un bun prețios...

Știind că, la fiecare 1000 de litri de zeamă de gunoiu, avem 8—15 kgr. Nitrogen, ceea ce corespunde cu îngrășămintă chimice în valoare de peste 1.000 lei după prețurile de astăzi, gândiți-vă numai la părășișele de ud de grajd și zeamă de gunoiu, cari șerpuiesc prin curți, se strecoară pe sub porți și se varsă în șanțurile drumului, îngrășând burnienile cari cresc cu atâta putere. Desigur că își dă seama cel care cugetă asupra acestui fapt că, în țara întregă se pierd astfel îngrășămintă în valoare de miliarde de lei și mai ales se pierde sporul de recoltă la fânațe, cari rămân neîngrășate din cauza aceasta, producând pe țara întregă pagube de zeci de miliarde.

Urmași-ne sfatul

Deaceia, sfătuim pe cetitori să revizuiască felul în care a rânduit scurgerea zeurilor din grajd. Va trebui să facă un șanțuleț sub blane, astfel ca, udul căzut să se scurgă imediat din grajd și să ajungă în groapa făcută anume lângă grămada de gunoiu, sau platforma de gunoiu, cum i se spune mai nou.

Șanțulețul acesta la ieșirea din grajd, trebuie să fie acoperit, pentru ca să nu se piardă aburii cu îngrășămintă. El poate fi făcut din două scânduri

bătute laolaltă și așezate pe șanțulețul săpat în pământ, având peste ele a treia scândură care formează capacul și peste care să se poată așeza un strat de pământ de cel puțin 10 cm. grosime. Mai bun ar fi un șanțuleț turnat din beton, sau chiar țevi de beton, după cum îl ajută buzunarul pe gospodarul nostru.

Groapa în care se strânge zeama, trebuie să fie captușită cu scânduri, și în cazul acesta pereții și fundul vor fi bătuti foarte bine, pentru ca pământul să fie îndesat și să nu lase scurgerea ei în adâncime sau în lături, pierzând astfel îngrășămintă acestă prețios. Pe fund se poate pune pământ bine bătucit.

Mai bine ar fi dacă am putea căptuși cu zid de beton, care să fie tencuit neted pe dinăuntru. Betonul în acest caz, va trebui să aibă 6 saic de ciment la 1 m. c. de nisip și pietriș, iar pietrișul nu e voie să fie mai mare decât o alună, în cazul când zidul este numai de 10 cm. grosime, sau de o nucă, când zidul este de 15 cm. grosime.

Cum se va face groapa

Groapa va trebui să fie acoperită cu un capac de scânduri bine încheiat, astfel ca să nu lase să răsuflă aburii cu îngrășămintă. Lucrul cel mai bun este ca să facem capacul astfel ca, să putem să-l acoperim cu un strat de 10 cm. de pământ. Tot în groapa aceasta, vom face să se scurgă și zeama de gunoiu.

Mai nou în unele grajduri se face un șanțuleț la spatele vitelor, astfel ca să se poată pune pleavă și pae tocate în el, care absorb tot udul în ele și sunt duse astfel pe grămada de gunoiu, care la rândul lui este îndesat bine, pentru a nu-l lăsa să se incingă și să se piardă aburii cu îngrășămintă.

Așa dar, părășișele acestea mici de zeamă de gunoiu, care se pierd prin ogrăzile și șanțurile sătenilor, trebuie să dispară și în locul lor trebuie să găsim gropile de care am vorbit mai sus.

Zeama din gropile acestea, amestecată cu 3—5 ori

Profesoara de gospodărie

Lucreția Dr. Ôpreanu

Supă de guli (caralabe)

Guliile tinere se curăță de coaje, se taie în felii rotunde și subțiri de grosimea unei muchii de cuțit și acestea se mai taie încă odată de lățimea degetului mic. Se fierb în apă clocotită cu sare. Când sunt fierte pe jumătate din unsoare, făină și usturoi se face un rântaș potrivit. Se stinge cu apă și se pune la supă să fiarbă împreună. Pentru culoare frumoasă vom pune în rântaș un vâri de cuțit de ardeiu dulce (paprică). Înainte de servit adăugăm o linguriță de pătrunjel verde tocat, mărar tocat și 3—4 linguri de smântână.

Ardei umpluți, cu carne

Ardeilor le scoatem coceanul și sămburii. Spălăm în 2—3 ape. Intre timp carnea de porc se trece prin mașina de tocat carne sau se toacă mărunt cu bărdița. Se pune într'o farfurie, se adaugă o linguriță cu ceapă tocată mărunt, o linguriță pătrunjel verde tocat, un ou crud, sare, puțin piper, 2—3 linguri de orez sau arpăcaș, o lingură de apă caldă. Toate acestea se amestecă bine, se umple ardeii până la jumătate, se pun în cratiță, se toarnă peste ei atâta apă caldă cât să-i acopere și punem să fiarbă. Când s'au fiert pe jurătate, din unsoare, făină și ceapă facem un rântaș mai gros. Stingem cu apă, adăugăm atâta zeamă de patlagele roșii (părădăis) cu cât vom crede că va avea un gust acrișor. Rântașul se toarnă peste ardei, punem o linguriță de pătrunjel verde și alta de țelină tocate mărunt și mai fierbem. La masă adăugăm 3—5 linguri de smântână.

Gogoși economice (pancove)

Două cești (ulcele) cu apă, o lingură de unsoare sau unt se pun într'o oală mai mică și se lasă pe foc să fiarbă. Când apa a dat în clocot, se adaugă două cești de făină albă (să avem grija a le pune dintr'o singură dată). Cu ajutorul unei linguri de lemn se amestecă bine până când aluatul se va desprinde bine de pe fundul oalei. Oala se ia de pe foc și amestecând mereu adăugăm rând pe rând patru ouă întregi. Când toate ouăle au fost puse, și aluatul s'a făcut ușor lăsăm să se odihnească un ceas. Din acest aluat, cu ajutorul unei lingurițe mici rupem găluște de mărimea linguriței și le coacem în unsoare sau untdelemn fierbinte. Coapte, se presară deasupra cu zahăr pisat amestecat cu praf de vanilie. Cine dorește îi servește la masă cu marmeladă sau cu magiun.

Uscarea florilor de romaniță (mușețel)

Culegeți florile dimineața ori seara pe răcoare, le uscați în pod la o căldură mare, uscate să le adunați și să le păstrați în săculețe de pânză sau de hârtie. Ceaiul de mușețel se întrebuințează la spălarea rănilor, vindecarea tusei și la spălarea părului galben.

atâta apă și stropită pe fânațe sau pășuni, dau rezultate foarte frumoase. În acest scop 2 sau 3 gospodari se pot întovărăși, ca să-și facă un butoiu pe roate, cu care să facă, căratul și stropirea zemii. Asupra felului cum trebuie făcut butoiul acesta, vom scrie cât de curând.

Amintim ca încheere că, pentru fiecare cap de vită mare, groapa trebuie să aibă cel puțin 2 metri cubici. Și totodată, mai amintim că, nu e rău să se scurgă udul și dela cotețul de porci, tot acolo, astfel ca să se ajungă la o curățenie frumoasă și mai ales sănătoasă, în ograda gospodarului. Lucrul cel mai cuminte este ca, fiecare gospodar să caute să-și facă, așa cum poate, cele de mai sus, în primul rând în interesul și folosul său propriu.

Ing. agr. IACOB RUSU

DUMINECA, IN SAT LA NOI...

Să abonăm „Foia Poporului“

Mulți dintre noi primim de mai bine de 3 luni „Foia Poporului“, care dela 25 Aprilie acest an apare sub o nouă haină și sub îndrumarea „Astrei“. Sunt însă mulți care o primesc de peste 50 ani, adică dela înființarea ei. Atât unii, cât și alții, o citim cu drag și abea așteptăm Dumineca, pentru a o putea ceti „din doască în doască“.

Ne bucurăm, când putem constata că această foaie este o mândrie a Ardealului nostru. Am dori ca pe timpul sezonului de toamnă, iarnă și primăvară să apară de chiar de 2 ori pe săptămână, pentru că sfaturile din ea ne sunt nepus de folositoare.

După părerea mea de țaran, această foaie trebuie să-și înmulțească atât de mult cetitorii încât să nu fie țaran și cărturar român în Ardeal care să nu aibă în casa sa „Foia Poporului“, cea mai veche gazetă poporală din Ardeal.

Scrisă de oamenii „Astrei“, ea nu poate decât spre folos a ne fi, căci așa ne a fost „Astra“ timp de peste 70 ani.

Ca unul care m'am silit a plăti abonamentul, încă dela primirea celui dintâiu număr, imi iau îndrăzneala a povățui și pe ceilalți cetitori, ca să-ș plătească cel puțin, abonamentul pe o jumătate de an, care, după cum se constată, este abea de 200 lei. Cei mai mulți l-ar putea plăti pe un an întreg, mai ales că este vorba de abea 400 lei — ca 40 de crețari din alte vremi. La dreptul vorbind, cu 40 de ouă, îți poți plăti abonamentul pe un an, la cea mi bună foaie pentru popor.

Dacă domnii dela conducerea foii nu ne pi-sează cu invitațiunea de a ne plăti abonamentul — aceasta nu înseamnă că noi să ne bucurăm a ceti foaia pe gratis sau pe așteptare. Acela care săvârșește acest lucru, nu se poate bucura de onoare de a se socoti cetitor al „Foi Poporului“.

Om care se bucră de munca altuia, este certat și de Dumnezeu.

M'as bucura tare mult dacă frații mei țarani, precum și domnii satelor, ar urma numai pe jumătate pilda mea: **pe lângă că mi-am plătit abonamentul dela primul număr, am mai făcut în satul nostru peste 20 abonați și năpăduesc că înspre toamnă numărul acestora să crească.**

Numai făcând fiecare așa, vom putea să ajutăm la răspândirea celei mai binevoitoare gazete pentru poporul de plugari.

Cine nu abonează sau refuză „Foia Poporului“, nu se poate socoti printre bunii români și mai ales printre bunii ardeleni.

Făget 28 Iulie 1943

CORNEL FÂRDEA, plugar

Pentru fete

Fetelor, primiți-mi sfatul,

Că e bun ca aluatul:

Până nu știți frământatul

Nu grăbiți cu măritatul.

Depozitul M. A. T. caută spre imediată închiriere o CAMERĂ GOALĂ în străzile: Regina Maria, Brukental, Tribunei, Șaguna, C. Sylva, eventual și în alte străzi cari nu au o distanță mai îndepărtată de circa 500 m.

Depozitul Monopolului Alcoolului Sibiu, Piața Unirii Nr. 7

Se primesc 1-2 culegători

la Tipografia „ASTRA“ Sibiu, Str. Avram Iancu Nr. 9

Știri din Ocna Sibiului

Stațiunea noastră este astăzi un adevărat furnicar de lume care a venit din toate părțile țării pentru a-și tămădui bolile trupesti. Această stațiune așezată în inima țării, la poalele lanțului carpatic, poate sta alături de orice stațiune cu renume mondial.

Vizitatorii de toate vârstele și în special tinerii, populează stațiunea balneo-climatică Ocna Sibiului.

Conducerea Stabilimentului balnear prin persoana Dlui Dr. Lambru directorul stațiunii și a Dlui Gh. Lupu administratorul băilor, a pus la dispoziția publicului cele necesare atât la stabilimentul băilor calde și reci, cât și la hotelul statului.

Deasemenea Oficiul Național de turism a arătat o deosebită grije pentru a da stațiunii înfățișarea cuvenită.

FOLCLORE

Grănicer cu trei inele

Grănicer cu trei inele
Vin' la mama de mă cere;
De m'a da, de nu m'a da
Pe fereastră mi-i fura
Și-amândoi ne-om cununa;
Iar când popa m'a 'ntreba
— „Ți-i cu voia de bărbat?“
Voiu tăcea și-oi da din cap.

Cântec vechiu

Unde-i nevasta frumoasă
Nu trebe lumină'n casă,
Dar unde-i nevasta slută
Acolo arde mai multă.
Bată-te focul nănaș
Cu cine mă cununași,
Cu pripoana gardului
Cu urâta satului!

FOIȘOARĂ

Moș Bogner

— Amintiri din Ardealul de altădată —

Vor fi aproape 60 de ani de când a repausat bătrânul nostru doctor, Dumnezeu să-l ierte, că era un om bun. Pâine caldă nu aliceva, deși poate nu era cine știe ce învățat, totuși era cunoscut aproape în întreaga țară Oltului. Numele lui era Bogner și oamenii din satul nostru și împrejurimi îi ziceau „Moș Bogner“.

Mare căutare nu prea avea, că pe la noi oamenii pe atunci nu prea puneau preț pe doctori, ci mai curând alergau la popa să le facă vreo slujbă și se mântuiau mai mult cu credința decât cu dociriile.

Erau rari cazurile, când cineva alerga la doctor, cazuri de boale grave, dar și atunci alergau oamenii la doctorii dela Sibiu și nu la moș Bogner, așa că bietul nostru doctor era avizat aproape numai la leșoara lui fixă de 350 zloți pe an, ce o primea dela comitat, și la locuința ce o avea gratuit dela comună.

Când era totuși chemat la vreun bolnav, atunci se prezenta cu următorul salut: „Hei bade vrei să mi-o iei înainte către lumea cealaltă? Crezi că eu te las? Nu se poate este rândul meu și nu putem rupe rândul, că se supără cel de sus. Eu sunt mai aproape de groapă și am și dat arvună groparului, tu trebuie să stai locuiii, să te faci bine, că-ți rămâne cucuruzul nesăpat și holda nesecată, — ia stai să vedem ce ai? Il pipăie nișel, apoi își scoate farmacia pe care o purta în buzunar, o șirue pe masă, ia o bucăciță de zahăr și din o sticlucă pune câteva picături așa numite „Hoffmann“ pe zahăr (un fel de picături ca picăturile „Davila“). Acest medicament astfel preparat este înghițit de bolnav și atâta tot. Bolnavul dacă nu moare, atunci se face bine.

În privința aceasta era un savant moș Bogner, că chemat fiind numai la boale ușoare și trecătoare, le vindeca și el ușor, de obicei bolnavii lui erau recrutați mai cu seamă din beutorii satului; care cum bea ceva mai mult și li se făceau rău, numai la moș Bogner alerga, că la popa nu îndrăneau, acesta îi beștelea de nu știau pe unde să iasă din casă. Popa le cunoștea boala înainte de a se îmbolnăvi, doar ici colo câte o femeie mai venea la popa cu câte o cămașe de-a bărbatului să pună patrafirul pe ea și să-i cetească vreo moliftă, că nu mai poate birui cu el, tot în cărciumă îl are păcatele. Numai o vedeai întrând la popa.

Părinte Sfinția ta, să fie cu iertăciune, nu știu ce să mă mai fac cu pacostea ăsta de bărbat, că de o săptămână o ține una. Nu e zi lăsată de Dumnezeu să nu se îmbete ponivosul. Te rog cetește slujba Sfântului Vasile pe cămașa asta, să-l îmbrac mâine cu ia, doar doar o fugi duhul ăl rău, din buhul lui, că mi-a amărit zilele, n'ar mai fi pomană de el, ticălosul ghiavolului.

Popa aruncă patrafirul peste cămașe și cetește slujba, apoi predă femeii cămașa, care pleacă cu inima împăcată acasă.

Dimineața după ce își vede bărbatul îmbrăcat cu cămașa cu pricina, îi zice cam răstit:

„Noa acum vezi de te cară cu cămașa sfințită la cărciumă ponivosule, că te iau toți dracii, — doar numai acum am adus-o dela popa“.

„Doar n'ai făcut una ca asta femeie? Tot ești tu belea pe capul meu. Să ști că mâine o desbrac de pe mine“. S'o tot desbraci, doar acum e târziu omule, că slujba, e slujbă și slujbă rămâne, mai bine ai face să te mai potolești cu băutura, că te rād și copii din sat.

Unii mai au credință și nișică rușine și se mai astâmpără, alții o duc însă mai departe și toarnă băutura în ei până nu mai pot și acestora din urmă slujba nu le mai poate ajuta, dar nici a doua oră femeile nu se mai duc la popa că li-i rușine.

Unul dintre vestiții băutori ai satului, o făcuse lată de tot, s'a turtit în așa hal, de căzuse bolnav în pat și încă greu.

Ai casei văzând că boala nu dă înapoi au chemat pe moș Bogner, care a venit îndată. Dar văzând starea bolnavului nu i-a mai ars de glumă să zică că nu este rândul lui, că bolnavul trebuie să-și sape cucuruzul și altele, cum era obișnuit, ci foarte îngrijat se apropie de bolnav, îi pipăie pulsul, îl cercetează la spate, la piept și îi dă obișnuitele picături „Hoffman“ pe o bucăciță de zahăr, apoi chemând pe femeia bolnavului deoparte îi spune la urmă că moare și își vede de drum.

Abia a ieșit Moș Bogner din casă și femeia bolnavului se coboară în pivniță de unde se înapoiază cu o oală respectabilă plină cu zeamă de varză la care pe la noi îi zice moare și începe a îndopa pe bolnav și ce să vedeți? — Făcută — nefăcută, bolnavul noștru după câteva zile începe a se întrăma și la o săptămână părăsește patul și se prezintă la moș Bogner cu două găini, drept plocon că l-a scăpat dela moarte.

De atunci i-a mers vestea doctorului nu glumă, dar ce folos că era lăudat, că lumea i-a furat meșteșugul, pe care îl inventase el, fără știrea lui, nimeni nu-l mai chema acum la bolnavi, că fiecare avea farmacia în pivniță, zeamă de varză și își puneau stomacurile în regulă, chiar și acum la beție, oamenii pe la noi se trezesc numai cu zeamă de varză și nu e rea, e chiar recomandabilă. (va urma)

SNOAVE

Porcul țiganului

Un țigan și-a cumpărat și el, ca toți românii, un porc. Aducând porcul acasă, i-a dat drumul în grădină. Însă, porcul, după năravul porcesc, a început să râme. Țiganul necunoscând năravul porcesc, a fugit în grădină, a prins porcul de coadă, bocindu-se: — „Haoleo!, da unde te vâri, că numai pe tine te am și vrei să te și bagi de viu în pământ?“

Vorbe cu iale

Vai de sîănă, când lupul ajunge să păzească oile.

„MEȘTEȘUGUL ESTE BRĂȚARĂ DE AUR“

Cum se încheie un contract de ucenicie

E bine ca fiecare părinte, care dorește să-și dea copilul, după ce a împlinit vârsta de 14 ani, ca ucenic, — să cunoască drepturile și îndatoririle sale înainte de a încheia contractul de ucenicie cu viitorul stăpân al băiatului.

De aceea dăm mai jos, după formularul tipărit de Camera de Muncă, un astfel de contract de ucenicie. Citindu-l cu atenție fiecare își va putea da seama de obligațiile și drepturile ce le va avea de pe urma încheierii contractului.

Un exemplu

Iată că badea Gheorghe Sălăgeanu, plugar din comuna Teiuș, care are o casă grea cu 6 copii, vrea să ia pe fiul său Valeriu ca ucenic la maestrul brutar Traian Muntean din Alba-Iulia.

Băiatul Valeriu Sălăgeanu, trecut de 15 ani, este dezvoltat, vioiu, iar școala primară a absolvit-o cu o medie de 8,50 și are mare dragoste de a fi brutar. Când o fi băiatul de puțin cunoscător al vieții, badea a aflat totuși că meseria de brutar e foarte bășășă, căci fiecare om se roagă către Cel de Sus să dea „pâinea cea de toate zilele“, — iar pâinea asta trebuie să o și facă cineva, mai ales la orașe unde locuitorii sunt adunați laolaltă peste măsură, și nimeni nu poate să aibă cuptor de pâine, ca la țară.

Plugarul Gheorghe Sălăgeanu, știindu-l pe brutarul Muntean ca om harnic, cu bune socoteli, care mergea numai pentru familia lui și nu umbla prin cărnăni, — s'a dus la el să stea de vorbă, dacă îl poate primi pe copilul său ca ucenic.

Întâmplarea făcu ca și brutarul să-l primească cu brațele deschise, fiindcă tocmai avea de gând să angajeze un ucenic, nu numai să se folosească de el, — spunea — ci să-l învețe la această frumoasă meserie, pe care el o făcea cu tot sufletul.

Cum se întocmește contractul...

Cei doi români s'au sfătuit o seară întreaga, și au înțeles, iar a doua zi după ce copilul a fost vizitat la Oficiul Asigurărilor Sociale și a fost găsit sănătos, și au plătit taxa de 30 lei, s'au dus la Oficiul Camerei de Muncă unde au înregistrat următorul contract de ucenicie:

Intre Traian Muntean, cu sediul în comuna Alba-Iulia, Strada Vlad Țepeș Nr. 22, județul Alba, de naționalitate română, de religie ortodoxă, de 36 ani, căsătorit, de profesie brutar, posedând brevetul de meserie Nr. 234 din 23 Iulie 1933, eliberat de Camera de Muncă Sibiu, ca patron de o parte, și

Intre Gheorghe Sălăgeanu domiciliat în comuna Teiuș, Strada Gării Nr. 12, județul Alba, reprezentant legal al minorului, de altă parte s'a încheiat, în conformitate cu legea pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor, următorul contract de ucenicie:

Subsemnatul Traian Muntean, ca patron, primesc pe Valeriu Sălăgeanu, născut în anul 1928, de naționalitate română, de religie ortodoxă, absolvent de 7 clase primare, ca ucenic în întreprinderea mea de brutărie, din comuna Alba-Iulia, Strada Vlad Țepeș Nr. 22, județul Alba, și mă oblig a-l învăța meseria de brutar pe timpul și în condițiile de mai jos.

Subsemnatul Gheorghe Sălăgeanu, ca reprezentant legal, accept starea de ucenicie în numele minorului Valeriu Sălăgeanu, pe timpul și în condițiile care urmează, declarând că minorul nu este legat printr-un contract de ucenicie valabil, încheiat anterior.

Durata contractului și alte condiții

Durata contractului: Durata acestui contract de ucenicie este de 3 ani consecutivi, dela 1 Iulie 1943 până la 30 Iunie 1946. Termenul de încercare prevăzut la art. 26 din lege este de 3 luni.

Obligațiile patronului: Subsemnatul patron, îmi asum următoarele îndatoriri în legătură cu învățarea

meseriei, educația și ocrotirea ucenicului, salarizarea și întreținerea lui:

1. **Învățătura practică a meseriei:** Mă oblig să-l învăț meseria în conformitate cu art. 22 din lege, personal sau printr-o persoană anume însărcinată, îndeplinind condițiile legii, punându-l să execute numai acele munci și servicii, care sunt în directă legătură cu meseria potrivite cu vârsta, puterea fizică și însușirile sale și numai în timpul orelor legale de muncă.

2. **Cursuri profesionale și educație:** Mă oblig să-l înscriu la cursurile profesionale de ucenici, acordându-i timpul pentru a le urma, procurându-i cele trebuitoare învățării și supraveghindul să urmeze regulat la cursuri. Voi supraveghea de asemenea purtarea ucenicului în întreprindere și în afară, ocrotindu-l.

3. **Concediul:** Mă oblig a acorda ucenicului un concediu de odihnă de 15 zile în fiecare an, în afară de sărbătorile legale (potrivit art. 33).

4. **Salarizarea.** Ucenicul Valeriu Sălăgeanu, va primi în primul an un salariu de 2.000 lei lunar, în al doilea de 3.000 lei lunar, iar în al treilea an de 3.500 lei lunar. Dacă se va purta bine îi voi da în fiecare an un costum de haine și o pereche de bocanci.

În general voi respecta toate dispozițiile legale în favoarea ucenicului și voi îngriji de el ca un bun părinte de familie.

Obligațiile ucenicului

Obligațiile ucenicului: Eu Valeriu Sălăgeanu mă oblig să mă port cuviincios atât în întreprindere, cât și în afară, să îndeplinesc conștiincios și cu bună credință lucrările sau însărcinările ce mi se vor da, să îndeplinesc toate îndatoririle prevăzute în contract, regulamentul de muncă sau legi, să păstrez secretul întreprinderii, și să nu îndeplinesc nici o ocupație fără consimțământul patronului.

Obligațiile reprezentantului legal: Subsemnatul Gheorghe Sălăgeanu, ca tată, reprezentant legal al ucenicului mă oblig să îngrijesc ca ucenicul să corespundă obligațiilor din prezentul contract. Voi supraveghea purtarea și viața ucenicului în afară de întreprindere și la cursurile profesionale, voi lua măsurile trebuitoare unei bune pregătiri și creșteri.

5. **Întreținerea ucenicului:** Întreținerea ucenicului cade în sarcina părintelui Gheorghe Sălăgeanu în felul arătat mai jos:

Îngrijirea ucenicului

Copilul va fi internat în Căminul de ucenici din Alba-Iulia. Plata ucenicului se va vărsa administrației Căminului, iar în cazul că nu ar ajunge subsemnatul părinte Gheorghe Sălăgeanu mă oblig a completa.

Orice neînțelegere ivită în cursul aplicării acestui contract se va supune judecătoriei de muncă în circumscripția căreia se află sediul întreprinderii, iar acolo unde nu există asemenea instanță se va supune judecătoriei de ocol, în a cărei circumscripție se află sediul întreprinderii. Patronul este obligat să anunțe rezilierea Camerei de Muncă.

Făcut și semnat în trei exemplare din care câte unul pentru fiecare parte contractantă, iar unul se va păstra în arhiva Camerei de Muncă.

Anul 1943, luna Iunie, ziua 1.

Prezentul contract s'a înregistrat la Oficiul Camerei de Muncă din Alba-Iulia sub Nr. 46 din luna Iunie ziua 2 anul 1943.

După ce contractul a fost înregistrat, i s'a dat număr și s'a aplicat ștampila, un exemplar din contract a fost luat de Traian Muntean, brutar, al doilea de Gheorghe Sălăgeanu, tatăl copilului, iar al treilea a fost reținut la Oficiul Camerei de Muncă.

În felul acesta tânărul Valeriu Sălăgeanu a ajuns să fie ucenic brutar în toată legea, împlinindu-i-se dorința.

Poate cu timpul să mai auzim de el...

Grațian Mărcuș

Noii schimbări în Legea Asigurărilor Sociale

Oficiul Asigurărilor Sociale din Sibiu, face cunoscut următoarele schimbări ce s'au făcut în legea asigurărilor:

Câștigul maxim lunar pentru cuprinderea în asigurarea obligatorie a fost ridicat dela Lei 15.000 la 30.000. Salariații cari depun o muncă manuală, indiferent de câștigul lor, rămân obligați la asigurare. Deasemenea intră în asigurarea obligatorie salariații cari depun o muncă intelectuală a căror salariu nu întrece plafonul de asigurare, adică Lei 30.000 lunar. Salariații cari intră pentru prima dată în asigurare în baza acestor noi dispozițiuni ale Legii, adică prin majorarea plafonului salariului asigurat, au drept de a alege rămânerea sau eșirea lor din asigurare, când salariul lor va depăși plafonul de Lei 30.000 lunar. Procedura aplicării acestei dispozițiuni se va stabili prin Decizie Ministerială, dată în baza avizului Consiliului de Administrație al Casei Naționale a Asigurărilor Sociale. În asigurarea facultativă vor intra salariații, cari depun o muncă intelectuală, cum sunt funcționarii din industrii, comerț, birourile liberilor profesioniști, etc. și cari primesc un salariu de peste Lei 30.000 lunar și îndeplinesc condițiile Legii. În urma urcării plafonului de asigurare se înființează două noi clase de asigurare și anume Clasa IX. și X. În clasa VIII se vor cuprinde între 500 și 599 Lei pe zi, sau 12.500 și 14.999 Lei pe lună. Salariile medii asigurate vor fi de Lei 550 pe zi sau 13.750 Lei pe lună. Cotizația săptămânală va fi de 264 Lei și cea lunară de Lei 1100. În clasa IX se vor cuprinde salariile între 600 și 999 Lei pe zi sau 15.000 și 24.999 Lei pe lună. Salariile medii asigurate vor fi de 800 Lei pe zi sau 20.000 Lei pe lună. Cotizația săptămânală va fi de 384 Lei și cea lunară de 1600 Lei, iar pentru Fondul T.B.C. 16 Lei săptămânal sau 70 Lei lunar. În clasa X. se vor cuprinde salariații peste 1000 Lei pe zi, sau peste 25.000 Lei pe lună. Salariile medii asigurate vor fi de Lei 1080 pe zi sau 27.000 Lei pe lună. Cotizația săptămânală va fi de 518 Lei și cea lunară de 2160 Lei și pentru fondul T.B.C. Lei 18 săptămânal sau 80 Lei lunar. Asigurații prevăzuți la art. 3, alineatul b, c, d, și e, vor fi încadrați în clasa IV. de cotizare. Patronii meseriași vor fi încadrați în clasele V, VI și VII.

Patronii meseriași din comunele urbane, vor cotiza în următoarele clase de cotizare: a) În Clasa V. cei ce lucrează singuri sau ajutați de un ucenic. b) În clasa VI. cei ajutați de mai mulți ucenici sau de un lucrător. c) În clasa VII. cei ajutați de mai mulți lucrători sau un lucrător și mai mulți ucenici.

Patronii meseriași din comunele rurale, vor cotiza în clasa V și VI, după cum lucrează ajutați de ucenici sau lucrători.

Prin noul Decret-Lege s'a dat o nouă definiție noțiunii de salariu în sensul Legii Asigurărilor Sociale, excludându-se textul vechiu la art. 84, și anume că accesoriile bănești sunt considerate salariu numai dacă asiguratul are drept la ele. Deci în viitor se vor avea în vedere la încadrarea în clasele de cotizare și la impuneri orice accesorii bănești ale salariului, indiferent dacă ele constituiesc pentru asigurat un drept, sau se acordă de către patron în mod discreționar.

Patronii cu mai mult de 5 salariați sunt obligați la plata unei contribuții suplimentare de 2.50% calculată la totalul salariilor, plătite atât persoanelor asigurate cât și celor neasigurate. Excepție fac salariile celor supuși Legii Generale de Pensii, dar numai în cazul când salariile nu depășesc sumele prevăzute prin Legile în vigoare (în special prin Codul Funcționarilor Publici). În cazul când acestora li se plătesc salarii peste drepturile convenite lor, după Lege, salarii plătite în plus vor fi impuse la contribuția suplimentară de 2.50%.

Pentru orice lămuriri cei interesați se vor adresa la Oficiul de Asigurări Sociale.

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Unificarea juridică

Un drept se poate câștiga și pierde prin trecerea timpului

În cele ce urmează ne vom ocupa despre felul cum se poate câștiga sau pierde un drept prin trecerea timpului. Când am vorbit de contracte, în alt număr al gazetei noastre, am văzut că se poate câștiga dreptul asupra unui pământ, prin aceea că cumpărim pământul sau se poate pierde dreptul de proprietate asupra pământului, prin aceea că vinzi pământul. Dar, nu numai prin cumpărare sau vânzare se poate câștiga sau pierde un drept. Mai sunt și alte feluri de a câștiga sau pierde drepturi. Și vom arăta acum.

Prin trecerea timpului

Prin trecerea timpului poți să câștigi un drept, tot prin trecerea timpului poți să și pierzi un drept.

Aceste două feluri de câștigare sau de pierdere a drepturilor, adică de folosință sau nefolosință a unui drept, au fost cunoscute din cele mai vechi timpuri. Întotdeauna oamenii au căutat să tragă foloase pe urma stăpânirii asupra unui lucru.

Folosința nu înseamnă altceva decât stăpânirea timpului mai îndelungat asupra unui bun, iar nefolosința înseamnă nestăpânirea timpului mai îndelungat asupra acelui bun. Stăpânești mult timp un bun, câștigi drept asupra lui. Nestăpânirea asupra unui bun, timp mai îndelungat, aduce după sine pierderea dreptului asupra acelui bun.

Ieri și azi

Înainte vreme nu se cereau condiții ca să câștigi drept asupra unui bun, după ce l-ai folosit vreme mai îndelungată.

Aslăzi legea vine și pune anumite condițiuni care trebuie respectate, pentru ca apoi să-ți dea drept asupra unui bun pe care l-ai folosit. Legea spune că cine folosește un lucru mobil sau mișcător timp de trei ani, acela devine proprietarul lucrului, sau dacă lucrul este imobil adică nemișcător, atunci trebuie să teacă 30 de ani ca să devii proprietar.

O pildă

Dar să vedem ce condiții trebuie îndeplinite? Vom lua un exemplu. Cineva lucrează un pământ de peste treizeci de ani, deși el nu este înscris în cartea funduară, ca proprietar asupra acestui pământ, o altă persoană este proprietarul pământului.

Pentru ca persoana care l-a lucrat timp de 30 ani să devină proprietar, ea trebuie să dovedească că în tot timpul acestor 30 de ani, a folosit neîntrerupt pământul, adică nimeni nu l-a împiedecat în folosința lui, apoi stăpânirea lui asupra pământului a fost dreaptă, adevărată și de bună credință, adică să fi stăpânit acest pământ cu adevărat și ca pe al lui.

Sorocul de 30 ani

Acestea sunt condițiile pe care legea le cere celui care vrea să i-se recunoască dreptul de proprietate asupra unui pământ pe care l-a stăpânit de peste 30 ani. Dacă toate aceste condițiuni le îndeplinește atunci el poate cere judecătoriei să i-se recunoască dreptul de proprietate și să se întabuleze pe numele lui acest pământ fiindcă el a ajuns stăpân pe el prin folosința de 30 ani neîntrerupt, iar fostul proprietar a pierdut dreptul de proprietate prin nefolosința pământului timp de 30 ani.

Alte sorocace

Timpul de câștigare a unui drept prin folosință poate fi mai lung de trei ani pentru mișcătoare, și de 30 ani pentru nemișcătoare.

Timpul de 3 ani pentru mișcătoare și de 30 ani pentru nemișcătoare se socotește numai față de aceia cari sunt în țară. O persoană care este în țară și are

Laptele

Laptele este o mâncare foarte hrănitore. Mai ales pentru copiii mici, laptele este mâncarea cea mai bună.

Un profesor învățat dela Paris, anume Gaston Durand a spus mai în anii trecuți că „dacă laptele s'ar putea bea cu aceeași ușurință, cu care beau unii vinul și berea, fără îndoială ar fi cea mai răspândită hrană”.

Pentru ca laptele să fie bun, nu e de ajuns numai soiul vacii sau felul cum este hrănită ci și felul cum se mulge. Ca mulsul să fie bun, cel ce mulge trebuie să apuce întâi cele două țate dinainte și după ce le-a golit de lapte, să apuce pe celelalte două și să mulgă când dintr'o țată, când din cealaltă. Mulge până când simte că nu a rămas nici o picătură de lapte.

Mulgerea să se facă totdeauna la aceeași oră dimineața și seara. Și să se facă cât se poate de repede, fără să se vorbească în timpul mulsului.

La fiecare mulgere se vor spăla bine țatele vacilor. Vasele în cari se mulge să fie curate, asemenea și mâinile mulgătorului.

În România sunt foarte multe vaci cu lapte, dela cari anual se mulge aproape două miliarde și jumătate litri lapte. Aceasta înseamnă o valoare de peste șapte zeci miliarde lei pe an. Este o avere mare, care mai poate fi încă sporită.

Laptele se falsifică în mai multe feluri: se ia smântâna, se adaugă apă și se îngroașe cu făină.

Prin smântânire se ia din lapte o parte din materiile hrănitore. Smântânirea se poate cunoaște cu ajutorul cremometrului, un instrument format dintr'o țeavă lungă de 25 cm. și împărțită în 100 grade. Un lapte bun trebuie să aibă 10—16 grade. Un lapte cu 8 grade este sărac și e semn că a fost smântânit.

Punerea de apă în lapte, nu numai că slăbește laptele, dar îl poate face și primejdios, mai ales dacă apa nu a fost curată. De lapte lungit cu apă te poți îmbolnăvi de diaree, disenterie și febră tifoidă.

Îngroșarea laptelui cu scrobeală se face pentru a ascunde subțierea laptelui cu apă. Îngroșarea se poate cunoaște cu ușurință, punând în lapte o picătură de tinctură de iod, care colorează scrobeala în albastru.

Laptele băut îndată ce a fost muls este mai bun și mai ușor decât laptele fierț. Prin fierbere, laptele pierde o parte din aerul pe care îl cuprindea și astfel este mai greu de mistuit. Fierberea însă e bună din alte cauze, anume prin fierbere se omoară germeii de boale cari s'ar găsi în lapte.

Laptele fierț este mai ușor de mistuit când se bea rece, decât când este cald.

Cu lapte se pregătesc tot felul de mâncări. De aceea nimeni nu se lasă fără de lapte. Mâncările cu lapte sunt și hrănitore și ușoare de mistuit.

Ion Popu-Câmpeanu

bunuri, are drepturi dar nu se folosește de ele timp de trei ani pentru mișcătoare și 30 ani pentru nemișcătoare, le pierde, iar cel ce le-a folosit și a îndeplinit condițiile pe cari le-am arătat, câștigă aceste drepturi.

Dacă persoana este în străinătate și are bunuri în țară, atunci trebuie să treacă 6 ani pentru mișcătoare și 45 ani pentru nemișcătoare. Pentru ca să piardă dreptul asupra lor, tot așa cel ce vrea să câștige acest drept trebuie să le folosească 6 sau 45 ani.

Sunt desigur foarte multe drepturi cari se câștigă sau se pierd prin trecerea timpului. Am arătat doar numai ca exemplu unul din aceste drepturi și anume dreptul de proprietate asupra unui pământ, fiindcă această chestiune interesează mai deaproape pe cititorii noștri și de acest lucru s'au lovit mai des.

În numărul viitor vom vorbi despre alte chestiuni din lege pe care cititorii e bine să le știe fiindcă sunt în interesul lor și se lovesc de ele în fiecare zi.

(i. d.)

Veterinarul satului

Boala vitelor cornute

OFTICA: E pricinuită de o mică vietate numită bacilul Koch. Se ivește atât la vitele cornute, cât și la oi și la capre. Atacă plămânii. Vitele atacate tușesc și slăbesc pe picioare. Se pare că sunt tot obosite, au părul sburlit și răsuflă greu.

LEACUL: În grajd să fie curățenie. Vitele se vor hrăni cu nutreț bun și se vor apăra să nu se obosească prea tare sau să răcească.

La cai

LIMBRICII: Se ivesc din pricina mâncării rele sau calul e prea lacom la mâncare. Calul bolnav stă trist, cu picioarele dinapoi se tot scarpină în dreptul inimei și se mușcă cu gura tot de acelaș loc. Se scarpină de tot ce întâlnește în cale și clatină des capul.

LEACUL: Se ia coaje de ou uscată și se zdrobește bine. Se amestecă cu praf mărunț de zgură de fier și cu puțin piper zdrobit. Acest amestec se pune în oțet și se toarnă pe gâtul calului bolnav.

La oi

RĂIA: Și oile sufer de răie. Paianjenul răiei trăiește sub pielea oilor, ca și la om. Oile au mâncărime de piele. Răia se ia dela o oaie la alta.

LEACUL: Ca și împotriva căpușelor, oile se vor spăla cu leșie de tutun.

La gălile

ÎNCUIEREA: Gănilile încuiate nu au poftă de mâncare; au fierbințeli și scaunul (găinașul) le este tare.

LEACUL: Se dă spre mâncare sămânță de in zdrobită și amestecată cu aluat.

Sfaturi foloșitoare

Curățenia corpului e cea mai bună pavază a sănătății noastre și nu o putem căpăta decât îngrijindu-ne trupul, printr'o curățenie de fiecare zi.

Prin spălare și bae se îndepărtează toate murdăriile dela suprafața pielii. Dați puțința pielii să fie îngrijită și ferită de bolile obișnuite.

Astfel o serie de boli de piele furunculoza, infecțiile diferite, bubele dulci, pecinginea, precum și alte boli de natură molipsitoare, cari se răspândesc prin mâinile murdare și neîngrijite, se pot înlătura. Spălatul și baia înviorează corpul și produc o stare plăcută de voie bună și de împăcare cu noi înșine. Apa și săpunul sunt o binefacere pentru noi, de care nu ne putem lipsi nicio zi în viața noastră. Folosiți sezonul de vară pentru o cât mai deasă îmbăiere.

Apa de băut e o binefacere pentru ființele vițuitoare, dar poate fi și o nenorocire dacă nu știm să o îngrijim. Îngrijiți-vă să aveți în gospodăria Dvs. apă bună de băut și curată. Feriți-vă de a bea apă din bălți, lacuri sau expusă la murdării. Apa bună trebuie să fie limpede, fără miros, rece, cu gust plăcut și răcoritor. Îngrijiți-vă ca fântâna să nu fie aproape de groapa de gunoi, closet sau de alt loc unde se strâng murdăriile, căci apa care intră în pământ poate ajunge ușor în fântână, aducând cu sine o parte din aceste murdării. Îngrijiți partea de deasupra a fântânei așa fel, ca apa de ploaie să nu poată pătrunde direct în fântână; puneți în jurul ei, pietriș sau pavați cu piatră sau beton, ca să nu rămână băltoace sau noroi lângă fântână. Acoperiți fântâna așa fel, ca praful și alte murdării să nu poată fi aduse de vânt. Întrebuințați un sistem igienic de a scoate apa din fântână, găleata cu roată sau altul, care să nu murdărească apa. Feriți-vă de a bea apă din fântânile unde își scoate apa fiecare cu vasul său, ori din râul care trece prin comună. Beți apă din izvoare bine îngrijite și din fântâni curate. Primăriile comunelor au printre cele dintâi datorii, pe aceea de a îngriji de fântânile comunei; locuitorii satelor au și ei datoria de a priveghea la curățenia fântânei lor și a vecinilor.

INFORMAȚIUNI

ABONAMENTE:

Pe un an	— — — —	Lei 400.—
Pe o jumătate de an	— — — —	„ 200.—
Instituții și autorități	— — — —	„ 2000.—
Abonament de sprijin	— — — —	„ 5000.—

PREȚUL UNUI NUMĂR — — — LEI 10.—

M. S. Regele Mihai I., însoțit de **M. S. Regina Mamă Elena**, au vizitat în cursul d'ineții de 2 August regiunea Câmpina-Ploești, interesându-se la fața locului de rezultatele bombardamentului aerian inamic din ziua de Duminică 1 August a. c.

Majestățile Lor au cercetat cu acest prilej și spitalele, unde au fost internați răniții, stând de vorbă cu fiecare din ei și împărțindu-le cuvinte de mângâiere. Deasemenea s'a inspectat și unitățile militare, însărcinate cu paza antiaeriană a acestei regiuni. Majestățile Lor s'au interesat îndeaproape de modul în care s'a desfășurat bătălia avioanelor asupra regiunii Ploești-Câmpina.

Contele Ciano, fost ministru de externe al Italiei fasciste, care în ultimul an a fost numit ambasador al Italiei pe lângă Vatican, a părăsit acest post, la scurt timp după desfășurarea evenimentelor din acea țară.

Recolta de grâu în Franța, întrece cu mult, în acest an, recoltele ultimilor trei ani. Specialiștii prețuesc produsul recoltei de grâu din acest an la 130 milioane de centnare, față de 108 din anul 1942. Tot atât de bună se arată recolta de ovăz și orz.

Vom avea zahăr indestulitor? După scotelile mai noi, producția de zahăr din Europa, care a fost în scădere în ultimii doi ani, e pe cale să se îmbunătățească. Socotelile arată că în urma urcării prețului, aproape toate statele europene au mărit suprafața cultivată cu zahăr în acest an. Și în România cultura zahărului a crescut, față de anii trecuți, cu aproape 50 la sută. Să nădăjduim că pe viitor nu vom mai duce lipsa acestui articol de consum.

SPECTACOLE

CORSO prezintă în premieră Capo d'opera germană **VRAJA NORDULUI**, cu **René Deltgen, Hilde Sessak, Ferdinand Marian.** Jurnal nou.

2-3 Calfe tâmplari

în post de durată, contra salar bun se caută spre imediată **angajare**

Biroul Technic W. UNGAR

Sibiu, Str. Tribunei Nr. 31.

Vânzare și reparație

mașini de cusut (PFAFF etc.)
de scris (TORPEDO) de calculat
Radio și tocni rezervoare.

Firmă veche în această branșă

„**TRIUMPH**”

SIBIU, Piața Reg. Ferdinand 19

Telefon 12.

ATENȚIUNE! Din cauză de deces, se vând până la 15 Septembrie, 400-500 oi de târlă, pentru prăsilă de cea mai aleasă rasă „**TURCANĂ**”.

Doritorii a se adresa la

Succesorii Gh. Bica

Comuna Volvodenii Mari, jud. Făgăraș

ULTIMELE ȘTIRI

Războiul a îmbrăcat proporții apocaliptice

Pe măsură ce înaintăm în vreme, încăerarea dintre popoare se pare a îmbrăca proporții tot mai apocaliptice. Cu fiecare zi, biata omenire este covârșită de noi și tot mai îngrijorătoare evenimente, care străbat globul pământesc în aproape întregă întinderea sa. Se pot număra azi pe degete statele despre care s'ar putea spune că își continuă viața fără povara grijilor ridicate la suprafața de războiu.

Pe frontul răsăritean

Pe frontul din Răsărit prezintă aceeași înfățișare ca și săptămâna trecută, adică stă sub semnul furioaselor atacuri date de sovietici atât în regiunea Orel, cât și la Bjelgorod. Totuși, Orelul se prezintă ca punct central al ofensivei ruse, purtată de către trei armate. După toate înfățișerile înaltul Comandament Sovietic este hotărât, cu orice preț, să ocupe Orelul, puternicul punct fortificat deținut de către trupele germane.

Luptele care se dau în regiunea Orel pot fi judecate drept îngrozitoare. Soldați încercați cari au luat parte la bătălii uimitoare în Răsărit, mărturisesc că niciodată nu s'au ciocnit forțe mai bine echipate și mai hotărâte de a învinge.

Pe frontul Sicilian

S'au împlinit patru săptămâni decând primii soldați aliați atingeau pământul Siciliei. De atunci evenimentele s'au desfășurat într'un pas grăbit. Forțele debarcate au depus sforțări nespuse de mari pentru a grăbi ocuparea insulei, însă rezistența îndârjită a trupelor germane au stricat planurile generalului Eisenhower, comandantul forțelor aliate debarcate în Sicilia.

Deși după cum am arătat în numărul trecut, conducerea lăuntrică a Italiei s'a schimbat, prin înlăturarea dela cârmă a Duceului Mussolini și a întregului partid fascist, totuși se pare că anglo-americanii nu se arată împăcați cu noua situație ce s'a creat sub conducerea Mareșalului Badoglio. După toate semnele, anglo-americanii fac tot ceace le stă în putință, pentru a constrânge pe italieni să depună armele și să alunge pe germani de pe teritoriul Italiei. Cu alte

cuvinte anglo-americanii sunt hotărâți să continue luptele pe pământul italian, atâta timp cât mai există acolo un soldat cu arma în mână.

Tulburări lăuntrice în Portugalia

În vreme ce pe frontul răsăritean luptele continuează tot pe atât de înverșunate, ca și în Sicilia, în Portugalia s'au produs în cursul zilelor trecute grave tulburări lăuntrice. Aceste tulburări au avut mai întâi înfățișarea unor greve provocate de lucrătorii din mine întreprinderi, cari, părăsind lucrul, au ieșit în străzi, manifestând sgomotos și răspândind manifestări. În deosebi lucrătorii din porturi s'au arătat cei mai tulburăți.

În fața acestei situații, guvernul portughez a văzut silit a lua o serie de măsuri de constrângere de prevedere. Mai multe întreprinderi au fost închise și s'au concedieze pe lucrătorii greviști. Toți lucrătorii cari au refuzat să reia lucrul au fost arestați și înrolați în batalioane de muncă forțată. Acolo unde îndârjirea lucrătorilor greviști nu s'a potolit, guvernul a intervenit cu forțele armatei republicane.

Încetul, cu încetul, se pare că tulburările au fost potolite în buna parte.

Bombardarea unor orașe din România

Săptămâna încheiată a adus și țării noastre un clipe de îngrijorare și de doliu.

Aviația anglo-americană, care de o vreme începe să arată foarte neastâmpărată, a săvârșit în ziua de Duminică 1 August în plină zi o serie de bombardamente asupra unor orașe ale României, precum și în jurul acestora, când mari stricăciuni și omorând și rănind mai multe persoane.

Din cuprinsul comunicatelor date de autoritățile noastre militare se desprinde că 125 avioane americane au încercat bombardarea regiunilor noastre productive. A fost îndrăzneț încercare a americanilor, oarece din cele peste 60 avioane așa zise „fortășuri sburătoare”, aviația noastră a doborât numai asupra Ploeștilor 36, iar altele 8 au trebuit să se lase forțate în Turcia, date fiind stricăciunile suferite la aparat

DE VÂNZARE un foiu pentru fierari, un plug și un șeitău la **Beer Leopold, Turnișor Nr. casei 970.**

La firma

ALEXE EȘIANU

Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 5

găsiți în permanență cu prețuri convenabile:
Balonseide pt. dame și domni
Capoate - Bluze - etc.

Dakrysol

Cel mai bun mijloc contra **Căderii părului și mătreței.** — De vânzare la toate farmaciile și drogueriile.

Laborator chimic Farm.

Mr. G. Hietsch

Sibiu

Lucrători

necalificați, se angajează la

PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ

DE CREIOANE, S. A.

SIBIU,

Str. Râului Nr. 36.

„**Avântul Românesc**”

Propr.: **Ilie Dăncilă**

Primul magazin românesc

de sticlărie și portelanuri

S'a deschis în

Sibiu

Str. Faurului Nr. 7

Au sosit!

Mașini de cusut

„**Torpedo**”

livrează cu prețuri convenabile

Departamentul Masinilor

al Reuniunii agricole săsești din Transilvania

Sibiu, Str. Sării Nr. 22

Telefon 100

Se caută

4-5 Calfe morari

pentru imediată angajare. Amatori se vor prezenta personal la: **Moara „Lica”**

Sibiu, Str. Rosenfeld 25

Căutăm

Lăcătuși mecanici

„**GRATIOSA**” SIBIU, STR. RĂULUI Nr. 39.

Căutăm